

# Vērtīgajai pieredzei — plašāku atbalstu

PSKP Programmas jaunajā redakcijā teikts, ka partija darīs visu, lai pilnā mērā izmantotu marksistiski leņiniskās ideoloģijas spēku valsts sociālās un ekonomiskās attīstības paātrināšanā. Šī nostādne tiek īstenota praksē. Bet vai visur efektīvi? Vērojumi Preiļu rajona saimniecībās un uzņēmumos liecina, ka ideoloģijas, tāpat kā ekonomikas jomā pastāv krasas atšķirības.

Likumsakarības un secinājumi, kurus iegūstam, pētot atsevišķus uzņēmumus, var zināmā mērā būt lietoti rajona mērogā. Neesam par sevi tik augstās domās, lai apgalvotu, ka tieši ideoloģiskie faktori nodrošināja rajonam uzvaru Vissavienības sociālistiskajā sacensībā 1985. gadā. Tomēr jāteic, ka tiem ir bijusi liela loma.

Līvānu eksperimentālā biokīmiskā rūpnīca 1985. gadā saražoja līzīnu 2,82 reizes vairāk, nekā paredz projektētā jauda. Kolektīva darba panākumu izklāsts aizņemtu ne vienu vien lappusi, taču svarīgāk ir atrast virzītājspēkus. Manuprāt, galvenais ir tas, ka rūpnīcas direktors Atis Sedvalds, būdams tālredzīgs administrators, personīgi pārzina ideoloģisko darbu. Te jāmin viņa vadītās ideoloģiskās apspriedes, gādība par uzskatāmo agitāciju, kultūras darbu un sportu. Direktora atbalstīti, rūpnīcas jaunieši uzcēluši

smagatlētikas un ritmiskās vingrošanas zāli, rudenī pabeigs piepūšamas sporta halles celtniecību. Biokīmiskiem pieejams savs medicīniskais punkts, frizētava, palīgsaimniecības produkcija. Par rūpnīcas teritorijas labiekārtošanas līmeni liecina uzvaras pilsētas izpildkomitejas izsludinātajā konkursā «Kļūsti krāšņāka, mana pilsēta!». Direktora tiešā vadībā tika organizēts rūpnīcas 50. gadadienai veltītais sarīkojums, sporta svētki, ģimeņu vakari, citi interesanti kultūras pasākumi. Turklāt Atis Sedvalds ir aktīvs dažādu pilsētas un rajona sabiedrisko organizāciju pasākumu atbalstītājs. Acīmredzot arī tāpēc šajā kolektīvā izauguši augsti kvalificēti strādnieki un inženier tehniskie darbinieki — īsti savas rūpnīcas patrioti. Var minēt PSKP XXVII kongresa delegāti aparātu uzraudzi Birutu Sproģi, centrālās laboratorijas vadītāju bioloģijas zinātni kadidātu Gunti Udrovski, Latvijas Valsts prēmijas laureātu konstruktoru biroja vadītāju Jāni Bojāru un daudzus citus. Cilvēka faktora aktivizēšana racionalizācijas un izgudrošanas jomā ik gadus dod ekonomisko efektu viena vai pat divu miljonu rubļu apmērā. Jāpiezīmē, ka ideoloģiskā darba efektivitāte biokīmiskajā rūpnīcā izpaužas galvenokārt ar zinātniski tehniskā progresā starpniecību, palielinoties

strādājošo intelektuālajam potenciālam.

Pretejā polā ideoloģiskā darba kvalitātes ziņā mūsu rajonā atrodas celtniecības organizācijas. Analizējot to veikumu kultūras un sporta jomā, konstatējam, ka te nav ne sistēmas, ne vadītāju teinteresētības un atbalsta. Lai kam arī tāpēc, kaut gan ir relatīvi labāka situācija dzīvokļu apgādē un paprāvas algas, mūsu būvorganizācijās trūkst strādnieku. Inženier tehniskās domas līmenis te arī nav diez cik augsts, jo pārāk bieži vērojama plānoto darbu neizpilde, neorganizētība, slikta kvalitāte.

Varētu teikt, ka celtniecība ir specifiski smaga nozare, bet tā būtu neizdarības attaisnošana. To, ka uzlabojuma iespējas pastāv, apliecina cits piemērs. Pirms dažiem gadiem mellorācijas un ūdenssaimniecības celtniecības pārvietošanas mehānizētās kolonnas priekšnieka amatā diezgan smagos ekonomiskos apstākļos stājās Jānis Romāns. Viņa vadītājs kolektīvs kļuva par 1985. gada republikāniskās sociālistiskās sacensības uzvarētāju. Neilgi pēc ceļojošā Sarkanā karoga saņemšanas Preiļu 21. PMK vokāli instrumentālais ansamblis ieguva pirmo vietu rajona ansambļu skatē. Manuprāt, tā ir likumsakarība.

Levadot ekonomiskajā un vispirmām kārtām vadības sistēmā jaunāko zinātniski teh-

nisko un politisko informāciju caur marksistiski leņiniskās izglītības un kvalifikācijas celšanas institūtiem, organizējot kultūras un sporta darbu, audzinot vispusīgi attīstītus cilvēkus, var panākt daudz lielāku efektu nekā ražošanas ekstensīvās attīstības gadījumā. Jo tikai tad, kad strādājošie būs attiecīgi sagatavoti, varēs ieviest skaitļošanas tehniku, robotizāciju un citus tehniskos pārkārtojumus.

Tātad — informācija. Vai par tās trūkumu šobrīd var šūdzēties? Kopumā nē — nē. Un tomēr bieži vien tieši analfabētisms vienā vai otrā jomā traucē tālākvirzību. To var attiecināt gan uz alkoholisma tēmu, gan uz brigādes vienotā darbuzdevuma metodi, gan citiem jautājumiem. Pa-interesējoties dziļāk, izrādās, ka zināšanu tomēr pietrūkst. Tieši tāpēc pirms dažiem gadiem Līvānu izpildkomiteja bija noslēgusi līgumu ar Valsts darba resursu komitejas Vissavienības zinātniski metodiskā centra Latvijas filiāli par metodisko palīdzību pilsētas uzņēmumiem brigāžu ieviešanā. Tika organizēta arī visai intensīva kadru apmācība, notika zinātniski praktiska konference, kurā piedalījās speciālisti no republikas vadošajiem institūtiem. Tas krietni vien uzlādēja pilsētas intelektuālo potenciālu.

Ko esam izdarījuši un ko plānojam darīt turpmāk? Vispirms izvērtējam ideoloģiskā darba faktisko stāvokli visās pirmorganizācijās. Tālāk partijas rajona komitejā notika nopietnas un konkrētas sarunas ar uzņēmumu, organizāciju un saimniecību vadītājiem, partijas organizāciju sekretāriem, arodbiedrību, komjaunatnes un sporta dzīves organizētājiem, tāpat arī ar vietējo padomju izpildkomiteju priekšsēdētājiem. Atainojot šo tikšanos rezultātus tabulās,

skaidri var redzēt ekonomiskā darbība ir ideoloģiskā veikuma spoguļattēls. Tātad uzdevums saprotams — celt šī darba līmeni atpalikušajās saimniecībās, balstoties uz pirmrindnieku pieredzi.

Taču pat neliela rajona ietvaros to izdarīt nav nemaz tik vienkārši. Katrai rajona ideoloģiskajai organizācijai un formējumam jāparedz sava vieta un loma šajā vienotajā shēmā un tad jāpacenšas iedarbināt visas ietekmēšanas sviras viena — galvenā — mērķa virzienā. Jāpilnveido ne tikai ideoloģiskās informācijas plūsmas un kanāli, bet arī atgriezeniskās saiknes darbība, kas teorētiski, šķiet, visvājāk izstrādāta.

Kopīgais visur laikam ir tas, ka arī ideoloģijas jomā panākumus var veicināt zinātniski tehniskais progress. Diemžēl šajā ziņā esam pārāk pieticīgi. Piemēram, rajona komitejas politiskās izglītības kabinets pēc ilgām pūlēm saņēma vienu kasešu magneto fonu, nomainīja mēbeles. Kāpēc gan nevarētu centralizēti organizēt kvalitatīvu videoiekārtu un videokasešu ražošanu un izplatīšanu? Tas būtu labs palīgīdzeklis politisko un ekonomisko mācību nodarbībās. Videolentē ierakstīts talantīgs lektors vai tehnoloģisks process varētu «iesolot» jebkurā cehā un fermā, kur uzstādīts krāsu televizors. Šādā pasākumā lietotie līdzekļi drīz vairākkārt atmaksātos. Acīmredzot tuvākajā laikā ekonomiskās izglītības sistēmā klausītājus jāsāk iepazīstināt arī ar skaitļošanas tehniku un informātiku. Tas tāpat prasīs jaunus un diezgan lielus izdevumus. Tomēr, ja runājam par paātrinājumu, cita ceļa nav. Tas tiek prasīts gan ekonomikā, gan audzināšanas darbā.

**A. Beļavskis,**

LKP Preiļu rajona komitejas propagandas un agitācijas nodaļas vadītājs